

Evanjelium na nedeľu 22. týždňa v Cezročnom období (cyklus C) – „priateľu, postúp vyššie“

Komentár na nedeľu 22. týždňa v Cezročnom období (cyklus C). „Každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“ Ježiš je ten, kto sa skutočne postavil na posledné miesto, slúžil ostatným a obetoval sa až na smrť na kríži.

Evanjelium (Lk 14, 1.7-14)

V sobotu vošiel Ježiš do domu ktoréhosi popredného farizeja stolovať a oni ho pozorovali. Keď zbadal, ako si pozvaní vyberali popredné miesta, povedal im toto podobenstvo:

„Ak ťa niekto pozve na svadbu, nesadaj si na prvé miesto, lebo mohol pozvať niekoho vzácnejšieho, ako si ty; a prišiel by ten, čo pozval teba i jeho, a povedal by ti: ‚Uvoľni miesto tomuto.‘ Vtedy by si musel s hanbou zaujať posledné miesto. Ale keď ťa pozvú, choď, sadni si na posledné miesto. Potom príde ten, čo ťa pozval, a povie ti: ‚Priateľu, postúp vyššie!‘ Vtedy sa ti dostane pocty pred všetkými spolustolujúcimi. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“

A tomu, čo ho pozval, povedal:

„Keď dávaš obed alebo večeru, nevolaj svojich priateľov ani svojich

bratov, ani príbuzných, ani bohatých susedov, aby nepozvali aj oni teba a mal by si odplatu. Ale keď chystáš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých. A budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť. No odplatu dostaneš pri vzkriesení spravodlivých.“

Komentár

Počas svojho verejného pôsobenia Ježiš často prijal pozvania rôznych ľudí na jedlo v ich domoch, dokonca aj od tých, ktorých spoločnosť považovala za ľudí s nečestným životom. Ježišov prístup bol taký priateľský, že niektorí pokrytci Ho označili za „pažravca a pijana, priateľa mytníkov a hriešnikov“ (Lk 7, 34). Pri tejto príležitosti Ježiša prijal v dome jeden z hlavných farizejov a svätý Lukáš píše, že

mnohí z nich Ho pozorovali. Ježiša však poháňala túžba zachrániť všetkých, bez ohľadu na verejnú mienku a klebety. Ako hovorí svätý Cyril, „hoci Pán poznal zlomyseľnosť farizejov, prijal ich pozvania, aby bol užitočný tým, ktorí sa ich zúčastňovali, svojimi slovami a zázrakmi“ (*In Cat. graec. Patr.*).

Keď Ježiš zbadal, ako si farizeji vyberajú prvé miesta, predniesol im podobenstvo, ktoré sa odohráva na svadobnej hostine. Na prvý pohľad sa zdá, že ide o jednoduchú ľudskú radu týkajúcu sa spoločenského správania, aby človek urobil dobrý dojem na ľudí. Tento obraz však skrýva oveľa hlbší odkaz o cnosti pokory, ktorý je zhrnutý v slávnej paradoxnej vete: „Každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa poníže, bude povýšený“.

Cirkevná tradícia kladie veľký dôraz na základnú úlohu cnosti pokory, o

ktorej hovorí Ježiš v dome farizeja. Mnohí cirkevní Otcovia sa zhodujú v definícii tejto cnosti, ako to urobil svätý Gregor: „Matka a učiteľka všetkých cností“ (*Moralia*, 23, 23). Ježiš dáva farizejovi najavo, že nie je ľahké nájsť správny postoj, ktorý by sme mali zaujať podľa pravdy o nás samých v každej situácii. Je ľahké veriť si viac, než v skutočnosti sme. Preto Ježiš navrhuje, aby sme sa vždy považovali za nižších, než by sa dalo očakávať; aby sme sa „postavili na posledné miesto“.

V skutočnosti je to Ježiš, kto sa vedel postaviť na posledné miesto a potom bol povýšený. Ako vysvetľuje Benedikt XVI., „toto podobenstvo v hlbšom zmysle pripomína aj postoj človeka vo vzťahu k Bohu. V skutočnosti môže „posledné miesto“ predstavovať stav ľudstva znehodnoteného hriechom, stav, z ktorého ho môže pozdvihnúť len vtelenie jednorodeného Syna. Preto

Kristus sám „*zaujal posledné miesto vo svete – kríž – a práve touto radikálnou pokorou nás vykúpil a neustále nám pomáha*“ (*Deus caritas est*, bod 35)“ (*Anjel Pána*, 29-VIII-2010). Ježiš je ten, kto sa skutočne postavil na posledné miesto, miesto služby druhým a veľkorysého obetovania sa až na smrť na kríži. Preto bol potom povýšený po pravici Otca. V istom zmysle sám Ježiš počul vetu z dnešného podobenstva: „Priateľu, postúp vyššie“. Cnosť pokory je teda nevyhnutnou podmienkou, aby nás Boh mohol povýšiť, lebo „pokorou sa vystupuje do výšok neba“, ako poznamenal svätý Augustín (*Kázeň o pokore a bázni voči Bohu*).

Napokon Ježiš navrhuje farizejovi, aby žil láskou k druhým, čo je tiež znakom pokory. Preto Majster povzbudzuje svojho hostiteľa, aby na svoju hostinu pozval práve tých, ktorých by každý dal na posledné

miesto a nie na prvé, „chudobných, mrzákov, chromých a slepých“, ktorí nemajú čím oplatiť. Tento veľkorysý postoj, ktorý dáva význam a hodnotu pokorným, je odmenený a oslávený Bohom, ktorý, ako hovorí Ježiš, „odmení pri vzkriesení spravodlivých“. Lebo, ako vysvetľuje svätý Ján Zlatoústý, „ak pozveš chudobného, budeš mať za dlžníka Boha, ktorý nikdy nezabúda“ (*Homilia 1 in Ep. ad Col.*). A potom aj my počujeme pozvanie hostiteľa: „Priateľu, postúp vyššie“.

Pablo M. Edo